



Benjamín Sevilla Bernabéu

Dret financer i tributari

Universitat de València



ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ
2. NATURALESA I CARACTERÍSTIQUES
3. DEFINICIÓ LEGAL I FET IMPOSABLE
4. SUPÒSITS DE NO SUBJECCIÓ
5. PROVA DE L'EXERCICI DE L'ACTIVITAT
6. LLOC DE REALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES
7. PERÍODE IMPOSITIU I MERITACIÓ
8. SUBJECTES PASSIUS
9. EXEMPCIONS
10. QUOTA TRIBUTÀRIA
11. CLASSES DE QUOTA
12. ELEMENTS TRIBUTARIS
13. BONIFICACIONS
14. PROCÉS DE LIQUIDACIÓ
15. GESTIÓ DE L'IMPOST

1. INTRODUCCIÓ I RÈGIM LEGAL

L'impost sorgeix amb la Llei d'hisendes locals de 1988, però no va entrar en vigor fins a l'any 1992.

- Reial decret legislatiu 2/2004, de 5 de març, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals (RCL 2004, 602) (BOE 9-3-2004) (d'ara en avant, TRLHL).
- RDL 1175/1990 de 28 de setembre i RDL 1259/1991 de 2 d'agost (RCL 1990, 1999) pels quals s'aproven les tarifes de l'impost.
- Reial decret 243/1995, de 17 de febrer (RCL 1995, 812), pel qual es dicten normes per a la gestió de l'Impost sobre activitats econòmiques.
- Ordre Ministeri d'Hisenda 2572/2003 (RCL 2003, 2273), de 10 de setembre, per la qual s'aprova el model 840 de Declaració de l'Impost sobre activitats econòmiques i s'estableixen les condicions generals i el procediment per a la seua presentació telemàtica (BOE 18-9-03).



2. NATURALESA I CARACTERÍSTIQUES

L'IAE és un impost **directe, real, periòdic, municipal i obligatori** amb un fet imposable que està constituït pel mer exercici en territori espanyol d'activitats econòmiques, s'exercisquen o no en local i estiguen o no especificades en les tarifes.

3. DEFINICIÓ LEGAL I FET IMPOSABLE

L'art. **78 TRLHL** el defineix com un tribut directe de caràcter real amb un fet imposable que està constituït pel mer exercici, en territori nacional, d'activitats econòmiques, les empresarials, professionals i artístiques, i es defineix en forma conjunta com aquelles que suposen *“l'ordenació per compte propi de mitjans de producció i de recursos humans, o d'un de tots dos, amb la finalitat d'intervenir en la producció o distribució de béns o serveis”*.

En particular, es qualifiquen com a activitats econòmiques, i per això subjectes:

- La ramaderia independent
- La mineria
- El comerç, la indústria i els serveis

4. SUPÒSITS DE NO SUBJECCIÓ

A l'efecte d'aquest impost, no són activitats econòmiques l'agricultura i les activitats forestals, pesqueres i la ramaderia dependent.

A més, s'han d'afegir els supòsits següents de no subjecció (regulats en l'art. 81 TRLHL):

- L'alienació de béns integrats en l'immobilitzat de les empreses amb més de 2 anys.
- L'alienació de béns d'ús particular i privat del venedor, usats durant el mateix temps.
- La venda de productes rebuts en paga de treballs personals o serveis professionals.
- L'exposició d'articles a títol de decoració o adorn de l'establiment.
- I, en la venda al detall, la realització d'una operació aïllada.

A més dels relacionats per llei, podem citar altres casos de no subjecció, ex. confederacions hidrogràfiques, activitats de difusió i divulgació de l'evangeli per entitats religioses, etc.

5. PROVA DE L'EXERCICI DE L'ACTIVITAT

Segons l'article 80 de la TRLRHL l'exercici de les activitats gravades es provarà per qualsevol mitjà admissible en dret i, en particular, pels contemplats en l'article 3 del Codi de comerç.

Aquesta norma indica que «existirà la presumpció legal de l'exercici habitual del comerç des que la persona que es propose exercir-lo anuncie per circulars, periòdics, cartells, rètols exposats al públic, o d'una altra manera qualsevol, un establiment que tinga per objecte alguna operació mercantil» .

D'altra banda, l'article 12 del RD 243/1995 relaciona com a mitjans de prova els següents:

- a) Qualsevol declaració tributària formulada per l'interessat o els seus representants legals.
- b) Reconeixement per l'interessat o els seus representants legals en diligència, en acta d'inspecció o en qualsevol altre expedient tributari.

6. LLOC DE REALITZACIÓ DE LES ACTIVITATS ECONÒMIQUES

És essencial precisar el lloc de realització de les activitats econòmiques a l'efecte de saber a quin municipi corresponen els recursos tributaris generats per l'impost.

Les regles aplicables sobre el lloc de realització de les activitats subjectes, es poden resumir de la manera següent:

- Com a norma general, i tractant-se d'activitats empresarials, aquestes s'entenen realitzades als locals corresponents i, per tant, es considera que el lloc on es realitza l'activitat és el terme municipal en què el local estiga situat. Un altre punt s'estima per a les activitats professionals exercides en local.
- Les activitats professionals que s'exercisquen sense local i, en tot cas, les artístiques, per a les quals no és possible de cap manera calcular quota per superfície, s'entenen realitzades en el terme municipal on es trobe el domicili fiscal del subjecte passiu.
- Es consideren realitzades sempre sense local les activitats de mineria, construcció, producció d'energia elèctrica, venda per correu i catàleg, etc. El lloc de realització és on es trobe el jaciment, on s'execute l'obra, etc.



7. PERÍODE IMPOSITIU I MERITACIÓ



- El període impositiu coincideix amb l'any natural, excepte per a les declaracions d'alta, que comprèn des del seu inici fins al 31 de desembre de l'any en qüestió.
- La meritació de l'IAE es produeix el primer dia d'aquest període impositiu.

8. SUBJECTES PASSIUS

Art. 73 TRLHL “*Són subjectes passius d’aquest impost les persones físiques o jurídiques i les entitats a què es refereix l’[article 35.4 de la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària](#) sempre que realitzen en territori nacional qualsevol de les activitats que originen el fet imposable.*”

No està prevista legalment en l’IAE la figura del substitut.

QUINES SÓN LES OBLIGACIONS DEL SUBJECTE PASSIU?

La condició de subjecte passiu implica la necessitat d’atendre l’obligació tributària principal i a les obligacions tributàries accessòries.

9. EXEMPCIONS

SUBJECTIVES

- Estat, CA, entitats locals, Creu Roja...

OBJECTIVES

- Persones físiques
- Subjectes passius de l'IS, societats civils i entitats de l'art. 35.4 LGT amb un INCN – 1.000.000 euros

TEMPORAL

- 2 primers períodes impositius

10. QUOTA TRIBUTÀRIA

Els passos per al càlcul del deute tributari són els següents:

- 1) Qualificació de l'activitat.
- 2) Càlcul de la quota de tarifa d'acord amb les regles de la instrucció i notes de les tarifes.
- 3) Aplicació del coeficient de ponderació – art. 86 del TRLRHL– en funció de l'import net de la xifra de negocis-INCN .
- 4) Aplicació coeficient de situació – art. 87 del TRLRHL
- 5) Aplicació de les bonificacions obligatòries i potestatives sobre la quota resultant si estan establertes en la corresponent ordenança municipal.
- 6) Reduccions sobre la quota.
- 7) Suma del recàrrec provincial, que consisteix en una tant per cent - màxim un 40%- sobre la quota municipal bonificada, exclòs el coeficient de situació.

11. CLASSES DE QUOTA

Malgrat que l'impost és municipal, en les tarifes es comprenen tres categories diferents de quotes:

- Les *quotes municipals*, són les quotes que així vinguen denominades en les tarifes i aquelles que no tinguen la qualificació expressa de quotes provincials o nacionals. La seua quantia està determinada per les tarifes i s'haurà d'afegir, si és el cas, el valor de l'"element del local".
- Les *quotes provincials* que són, exclusivament, les que així es denominen en les tarifes, i que permeten amb el seu pagament l'exercici de l'activitat en l'àmbit territorial de la província i sense haver de pagar cap quota municipal dins d'aquesta.
- Les *quotes nacionals*, la matrícula i el pagament de les quals exclou de la matrícula en qualsevol altra categoria de quota per a poder exercir l'activitat en tot el territori espanyol, encara que per a això, com ocorre amb les provincials, és necessari que vinga recollida en el corresponent epígraf de les tarifes.

12. ELEMENTS TRIBUTARIS

S'entén per elements tributaris els mòduls indiciaris que, de manera diferenciada, figuren en les tarifes per a cada activitat (a més de la superfície del local) i que serviran per a poder determinar per a cada activitat l'import de la quota.

Aquests elements tributaris són, entre altres: potència instal·lada, nombre d'obrers, població de dret, aforament, superfície del local, nombre de vehicles, expositors, etc.

13.BONIFICACIONS

Les bonificacions obligatòries contemplades en el T art. 88 RLRHL:

- a) Les cooperatives, així com les unions, federacions i confederacions d'aquelles i les societats agràries de transformació tenen la bonificació prevista en la [Llei 20/1990, de 19 de desembre](#), sobre règim fiscal de les cooperatives.
- b) Una bonificació del 50 per cent de la quota corresponent, per als qui inicien l'exercici de qualsevol activitat professional, durant els cinc anys d'activitat següents a la conclusió del segon període impositiu de desenvolupament d'aquella.

Les bonificacions potestatives contemplades en les ordenances fiscals:

- Per raons de naturalesa mediambiental
- Per creació d'ocupació
- Per desenvolupar activitats econòmiques declarades d'especial interès o utilitat municipal pel mateix municipi

14. GESTIÓ DE L'IMPOST

És un impost de gestió compartida entre l'estat i els ajuntaments.

Correspon a l'**AEAT** :

- La formació de la matrícula de l'impost, la qualificació de les activitats.
- L'exacció (acció i efecte d'exigir impostos) de les quotes provincials, sense perjudici de la posterior distribució entre els municipis i la diputació corresponents.
- L'exacció de les quotes nacionals; es distribueix després entre tots els municipis i diputacions del territori comú.
- La inspecció de l'impost, sense perjudici de les delegacions que puguen fer-se als ajuntaments, diputacions, etc., i de les formes de col·laboració existents.

Correspon als **ajuntaments** la liquidació, recaptació i la revisió dels actes dictats en via de gestió.